

ІДУЦЗ: від курсів — до вищого навчального закладу

Інститут державного управління у сфері цивільного захисту (ІДУЦЗ) – галузевий вищий навчальний заклад післядипломної освіти. Його засновником є Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Основне завдання – післядипломне навчання фахівців, наукова і науково-технічна робота у сфері цивільного захисту, виконання функцій головного навчально-методичного центру країни

СТАНОВЛЕННЯ

Розвиток авіації на початку ХХ століття та масове використання літаків у Першій світовій війні прискорили становлення на території України системи місцевої протиповітряної оборони (МППО). З 1932 року вона була виділена в самостійну частину. Ця дата вважається заснуванням в Україні системи захисту населення та території у надзвичайних ситуаціях. Тоді ж у Києві запрацювали Курси вдосконалення старшого керівного складу ППО. Як невід’ємна складова системи, вони розвивались разом з нею, змінюючи назву. Саме на базі Центральних державних курсів цивільної оборони, промислової та екологічної безпеки України 7 лютого 2001 року постановою Кабінету Міністрів України № 133 було створено Інститут державного управління у сфері цивільного захисту.

У 1991 році, з незалежністю України, розпочався перехід до якісно нових стандартів у запобіганні виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, складний процес розбудови власної системи цивільного захисту. Інститут продовжив свою місію з підготовки та підви-

щення кваліфікації кадрів. У 2013 році розробили «дорожню карту» – Програму перспективного розвитку на 2014 – 2021 роки. Вона визначила основні напрями, заходи та терміни їх реалізації в роботі вишу як навчального закладу післядипломної освіти, що відповідає європейським стандартам.

ОСВІТА

Нині ця складова розвивається за кількома важливими і актуальними напрямками. Передусім, це – функціональне навчання у сфері цивільного захисту (керівний склад та фахівці міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади). Перепідготовка (надання другої вищої освіти) за спеціальністю «Пожежна безпека» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст», а з наступного року заплановано навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Вивчення англійської мови керівним складом і фахівцями аварійно-рятувальних та спеціалізованих формувань. Підвищення кваліфікації керівного складу та фахівців, діяльність яких пов’язана з організацією і здійсненням заходів з питань

цивільного захисту, начальницького складу органів і підрозділів служби цивільного захисту та керівного складу і фахівців сил цивільного захисту (посадові особи з питань цивільного захисту суб’єктів господарювання, керівний склад і фахівці органів управління системи авіаційного пошуку та рятування з питань цивільного захисту). Підвищення кваліфікації державних службовців II – VII категорій посад («Б» та «В») у сфері цивільного захисту (в галузі знань 07 «Управління та адміністрування»). Підвищення кваліфікації викладачів навчальних дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Цивільний захист». Підготовка з домедичної допомоги для психологів і рятувальників ДСНС.

Крім того, Інститут започаткував низку нових, актуальних для системи ДСНС, напрямів: навчання з питань охорони праці посадових осіб органів і підрозділів ДСНС; короткострокове підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту.

Відбулися заняття з вивчення англійської мови зі співробітниками ГУ ДСНС України в місті Києві та Київській облас-

ті, задіяних під час чергування на пунктах зв'язку в період проведення «Євробачення– 2017». Поглиблено навчання з домедичної підготовки: інститут отримав II рівень акредитації, адаптував програму (52 години) до наказу МОЗ від 29.03.2017 № 346 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти», фахівці провели заняття з рятувальниками столичного та обласного головних управлінь, представниками психологічних служб ДСНС України. Інститут практикує виїзні заняття для працівників центральних органів виконавчої влади.

Разом зі структурними підрозділами центрального апарату ДСНС, виш опрацював нові форми та методи навчання, наближені до функціональних обов'язків слухачів. Наразі введено в навчальний процес такі форми як ділова гра, кейс-метод, заняття з використанням інтерактивної дошки та інші.

НАУКА

Організаційним заходом, що дозволяє колективно обговорити проблеми теорії та практики, наукові та науково-технічні результати, обмінятися досвідом, забезпечити методичну, організаційну підтримку та координацію роботи, є науковий семінар. В активні Інституту лише за три останні роки – 27 науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, 12 з яких – на замовлення ДСНС. Надруковано 2 монографії, 7 підручників і навчальних посібників. Працівники захистили одну докторську та три кандидатські дисертації, одному з них присвоєно вчене звання професора, а вісьмом – доцента. До речі, усі вони пройшли підвищення кваліфікації і стажування в органах управління та наукових установах ДСНС, часто залучаються до участі в навчаннях та інших заходах рятувальників, поєднуючи теорію з практикою.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Упродовж останніх трьох років на базі Інституту було проведено засідання Міжвідомчої робочої групи з удосконалення обробки та збору національних даних щодо втрат внаслідок катастроф. Відбувся семінар-навчання з побудови системи внутрішнього контролю на основі міжнародної моделі COSO-ERM, тренінги з біотероризму під егідою Посольства США в Україні, низка інших заходів. Такі контакти дозволили підкоригувати навчальні програми й визначити нові пріоритети в науковій діяльності.

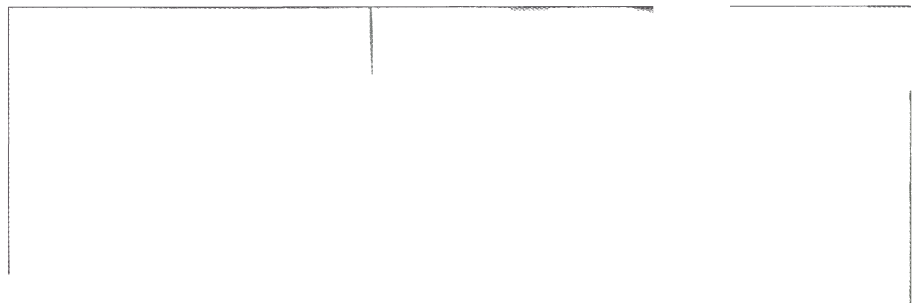
У рамках візиту делегації Федерально-го відомства у справах захисту населення та допомоги при катастрофах ФРН, на базі Інституту відбулася робоча зустріч з колегами, де було вироблено напрямки подальшої співпраці у сфері цивільного захисту. У свою чергу, представники Інституту в складі делегації ДСНС побували у Федеративній Республіці Німеччина, де брали участь у базовому курсі «Організація заходів цивільного захисту та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій у Німеччині для представників ДСНС України». Захід проходив у рамках двостороннього проекту «Посилення спроможностей України в сфері цивільного захисту» за фінансової підтримки Федерального міністерства закордонних справ ФРН.

Результатом спільної участі в міжнародному проєкті «Стандартизація українського кризового управління в сфері реагування на надзвичайні ситуації» Центру

МАТЕРІАЛЬНА БАЗА

Без створення належних умов для роботи співробітників, ефективного навчання слухачів годі й думати про якісь вагомі результати. Відповідно до Програми розвитку, за три останні роки в Інституті перерозподілили і відремонтували усі приміщення, місця загального користування, замінили вікна й двері на енергозберігаючі. Осущаснили комп'ютерну техніку й програмне забезпечення. Навчальні аудиторії, актову залу, залу Вченої ради обладнали засобами комп'ютерного та відеосупроводу. Ввели в дію системи відеонагляду, пожежної охорони та охоронної сигналізації. Нині навчально-матеріальна база забезпечує проведення на належному рівні як занять, так і наукових досліджень, а також організаційних заходів.

Інститут пишається своїми працівниками, які забезпечують проведення та безпосередньо проводять навчання населення діям

домедичної допомоги та медицини катастроф Королівства Швеція, ДСНС та кафедри медицини катастроф Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України, стало започаткування в Інституті домедичної підготовки фахівців, що довела свою актуальність.

Також Інститут уклав угоди про співробітництво з 15 вищими навчальними закладами та науковими установами України, серед яких 5 університетів, 2 академії, 8 інститутів. Налагоджено співпрацю з Українським науково-практичним центром екстреної медичної допомоги та медицини МОЗ України, 1-м Спеціальним центром швидкого реагування та гуманітарного розмінування ДСНС. Крім того, щороку заклад надає допомогу і бере активну участь у заходах Всеукраїнського громадського дитячого руху «Школа безпеки».

у надзвичайних ситуаціях. За результатами 2017 року кращі працівники закладу занесені на Дошку пошани Інституту, а саме заступник начальника закладу Єременко С.А., керівники структурних підрозділів Складенко В.Г., Лойок С.О., Шестакова Н.О., Гаврилюк Т.М., професор кафедри Мазуренко В.І., доцент кафедри Шихненко К.І., старші викладачі Дрозденко Н.В., Ковальов А.С., провідні фахівці Бабійчук І.В., Громадська Л.В., методист Добровольська Н.А., економіст Петлюк О.М. та черговий-контролер Успенський К.М.

7 лютого колектив Інституту відзначив чергову дату від часу створення. За цей період зроблено чимало. Завдяки системній роботі заклад за багатьма параметрами наблизився до аналогічних установ європейських країн.

Петро **ВОЛЯНСЬКИЙ**, виконуючий обов'язки начальника ІДУЦЗ, доктор наук з державного управління, доцент, заслужений лікар України